

[Indenrigsministeren]

mer bliver tilbageholdende med at ytre sig i debatten, vel vidende at hvert ord bliver fastholdt.

Arbejdsgruppen har også været inde på, om andre end kommunalbestyrelsesmedlemmerne burde have lov til at få ordet under kommunalbestyrelsens forhandlinger. Arbejdsgruppen har peget på de problemer, som sådanne ordninger kunne give anledning til, og jeg er ganske enig i de anførte betænkeligheder. Der er i en norsk omtale af betænkningen tilmed udtrykt forundring over, at man »faktisk i ramme alvor har kunnet diskutere noget sådant, som vel ikke er faldet nogen i vort land ind i al vor nærdemokratiiver.«

Arbejdsgruppen har ej heller kunnet anbefale, at kommunalbestyrelsesmedlemmernes stedfortrædere får adgang til at give møde og deltage i kommunalbestyrelsens forhandlinger uden stemmeret. Dette ville på afgørende måde stride imod det repræsentative demokrati. Kun de personer, der har et mandat fra befolkningen og løbende er ansvarlige for administrationen af de kommunale anliggender, bør deltage i selve den debat, som skal føre frem til beslutningstagen. Det er de samme synspunkter, som begrunder, at det enkelte medlem har pligt til at møde og ikke efter forgodtbefindende kan sende en stedfortræder.

Der er en vis sammenhæng mellem dette synspunkt og den ofte fremførte grundsætning om, at indflydelse og ansvar må være forenet. Hvis borgermøder fik besluttende beføjelser, ville det være ensbetydende med, at en ukendt og ubestemmelig kreds af borgere kunne møde frem og træffe beslutninger, som den samme kreds ikke senere ville kunne drages til ansvar for. Kommunalbestyrelsens medlemmer derimod må politisk, på valgdagen, stå til ansvar for deres stillingtagen.

Tilbagevendende problemer, når man diskuterer borgernes mulighed for deltagelse i de kommunale beslutninger, er altså dels, hvorledes man sikrer, at der er en sammenhæng mellem indflydelse og ansvar, dels hvorledes man sikrer, at den besluttende forsamling har en repræsentativ sammensætning.

Ansvar for beslutninger kan enten bero på et særligt kontraktforhold eller et politisk valg. Hvis det nærdemokratiske organ vælges

f. eks. af en forældrekreds ved en daginstitution, er der hermed udskilt særligt ansvarlige kredse, både vælgere og valgte, og en indflydelse kan derfor synes rimelig, i hvert fald hvis man vil acceptere, at netop de kredse, der benytter institutioner, skal have en særlig indflydelse. Det må imidlertid ligeledes være et krav, at de valgte er repræsentativt sammensat, og vejledende i så henseende vil være stemmeprocenten ved valgene. Den lave stemmeprocent vil dog ikke altid vidne om en ringe repræsentativitet, men der vil være en stærk formodning herfor, hvilket i givet fald vil kunne rejse spørgsmål om betimeligheden af at overdrage alt for vidtgående beføjelser til sådanne organer.

Hvis man bekender sig til et repræsentativt kommunedemokrati, må man lade indflydelsen kanalisere gennem særligt valgte repræsentanter, når der er tale om udøvelse af beslutningsret. Er der derimod mere tale om medindflydelse gennem adgang til at fremkomme med udtalelser, forslag, protester og lignende, træder kravet om repræsentativitet tilsvarende i baggrunden. Naturligvis må de besluttende organer vægte de udtalelser, som de modtager, under hensyn til, hvilke og hvor store interesser der er repræsenteret, men det væsentligste er dog, at der hermed skabes mulighed for en dialog mellem det offentlige og borgerne, og at beslutningsgrundlaget for det offentlige kan blive forbedret.

De her nævnte – ofte meget uformelle – kontakter mellem kommune og borger etableres i stigende omfang, og der har i de senere år været udfoldet en betydelig virksomhed i kommunerne med henblik på at finde frem til de former for beboerkontakt, der er bedst egnede for de enkelte anliggender. Der er grund til at tro, at nærdemokratiet trives bedst i sådanne mere ubundne former. Fra et myndighedssynspunkt kunne det ganske vist ofte være mere fristende at inddrage mere kontroversielle kræfter i særlige råd eller nævn, der udstyres med visse beføjelser, idet man herved ved at sikre den nævnte overensstemmelse mellem indflydelse og ansvar samtidig sikrer sig imod disse kritiske røster.

Der er derfor en betydelig sandhed i arbejdsgruppens bemærkninger om, at nærdemokratiet kan støttes og animeres af kommunalbestyrelsen, men at den bedste form for